

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr. 2014-18558
Den 5. november 2014

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 21. november 2014

SAMLENOTAT

<u>1. Status på forhandlingerne med Japan og Vietnam.....</u>	<u>2</u>
<u>2. WTO: Doha-udviklingsrunden.....</u>	<u>5</u>
<u>3. EU/USA-frihandelsforhandlinger.....</u>	<u>8</u>
<u>4. Rådskonklusioner om handel.....</u>	<u>11</u>
<u>5. Gennemgang af handlen indenfor rammerne af EØS-aftalens art. 19.....</u>	<u>13</u>

1. Status på forhandlingerne med Japan og Vietnam

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Japan blev formelt lanceret i marts 2013. Der har været afholdt syv forhandlingsrunder. Forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Vietnam blev lanceret i juni 2012. Der har været afholdt ti forhandlingsrunder, og forhandlingerne går nu ind i den afsluttende fase. På rådsmødet forventes en orientering og drøftelse af status for forhandlingerne med de to lande.

2. Baggrund

Japan: Forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Japan blev formelt lanceret d. 25. marts 2013. Der har været afholdt syv forhandlingsrunder. Den seneste runde fandt sted i Bruxelles fra d. 20. - 24. oktober 2014.

Indledning af frihandelsforhandlinger mellem EU og Japan udgjorde den danske handelspolitiske hovedprioritet under EU-formandskabet i 2012. Danmark er et af de få EU-lande, som kontinuerligt opretholder et handelsoverskud over for Japan, og for hvem en ambitiøs frihandelsaftale har et entydigt positivt økonomisk perspektiv. Navnlig landbrugs- og fødevarerhvervet samt lægemiddelindustrien har meget stærke interesser i en åbning af det japanske marked.

Efter en indledende fase er parterne nu ved at bevæge sig ind i mere tekniske forhandlinger. Der har været udvekslet en række tekstforslag og tilbud. Kommissionen fremlagde i maj resultatet af en analyse af Japans fremskridt med at fjerne en række tekniske handelshindringer. Dette skete som led i den såkaldte et-års-gennemgang af forhandlingerne. Kommissionen konkluderede i sommers, at Japan har gjort tilstrækkelige fremskridt i forhold til at fjerne en række tekniske handelshindringer, og forhandlingerne har dermed kunnet fortsætte.

Parallelt med frihandelsforhandlingerne forhandles også om en politisk partnerskabsaftale.

Vietnam: ASEAN-markederne er interessante for EU's eksportører på grund af deres høje vækstpotentiale. Der er imidlertid tale om markeder med høje toldmure og mange ikke-toldmæssige barrierer. På denne baggrund bemyndigede Rådet i 2007 Kommissionen til at indlede frihandelsforhandlinger med ASEAN-landene. I foråret 2009 foreslog Kommissionen, at EU skulle gøre sig klar til at indlede bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande. Disse bilaterale frihandelsaftaler skulle være at betragte som "byggeblokke", som EU og ASEAN på et senere tidspunkt kunne konsolidere i en egentlig regional frihandelsaftale. På den baggrund har kommissionen igangsat forhandlinger med Singapore, Malaysia, Vietnam og Thailand.

EU og Vietnam indledte forhandlinger om en frihandelsaftale i juni 2012. Målet er en bred aftale, der foruden told dækker andre handelsrelaterede spørgsmål som offentlige indkøb og bæredygtig udvikling. Ti forhandlingsrunder har fundet sted, og forhandlingerne går nu ind i den afsluttende fase. Det er muligt, at forhandlingerne kan afsluttes inden for de kommende måneder.

Forhandlingerne om en Partnerskabs- og Samarbejdsaftale mellem EU og Vietnam blev igangsat i 2007, og aftalen blev initialiseret under ASEM8 topmødet den 4. oktober 2010.

3. Formål og indhold

Handelskommissæren forventes på rådsmødet at give en status for frihandelsforhandlingerne med Japan og Vietnam, herunder de væsentligste resultater af de seneste forhandlingsrunder.

Ift. Japan ventes der en drøftelse af EU's overordnede prioriteter og det ventede videre forløb for forhandlingerne. Enkelte delegationer vil muligvis ønske en drøftelse af, hvordan Kommissionen sikrer, at Japan fortsætter arbejdet med at fjerne en række tekniske handelshindringer, herunder særligt på jernbaneområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende en evt. frihandelsaftale.

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser forventes disse at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag.

Indgåelsen af en frihandelsaftale forventes at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget eksport, højere vækst, et højere beskatningsgrundlag og lavere forbrugerpriser.

Såfremt frihandelsaftalens investeringskapitel i sin endelige udformning kommer til at omfatte adgang til investor-to-state dispute settlement (ISDS), og såfremt en investor skulle få medhold i en voldgiftssag mod EU eller Danmark, vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning. ISDS vil ikke have samfundsøkonomiske konsekvenser.

En frihandelsaftale forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. En aftales bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) blev hørt forud for vedtagelsen af forhandlingsdirektiverne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt en bred tilslutning til frihandelsforhandlingerne med Japan og Vietnam. Enkelte EU-lande har dog udvist skepsis i forhold til Japans fremskridt i afviklingen af tekniske handelshindringer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet over for frihandelsaftaler med Japan og Vietnam. Indledning af frihandelsforhandlinger mellem EU og Japan var en handelspolitisk topprioritet for Danmark under det danske EU-formandskab i 2012. Danmark støtter indgåelsen af en ambitiøs frihandelsaftale med Japan, idet en sådan har et stort potentiale for dansk erhvervsliv.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Ift. Japan blev udkastet til forhandlingsdirektiver forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg d. 23. november 2012. Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 2. maj 2014.

Ift. Vietnam blev indledning af frihandelsforhandlinger med ASEAN som regional gruppering forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. april 2007. Åbning af forhandling om en frihandelsaftale med Vietnam blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 25. maj 2012.

2. WTO: Doha-udviklingsrunden

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På den 9. WTO-ministerkonference, som afholdtes på Bali d. 3.-7. december 2013, opnåedes enighed om den første multilaterale handelsaftale i WTO's historie i form af en pakke af udvalgte emner fra den samlede Doha-udviklingsdagsorden. Opfølgingsarbejdet i WTO skulle følge to separate spor: Implementering af Bali-aftalen med fokus på handelslettelse og udarbejdelse af et arbejdsprogram for de resterende Doha-emner. På grund af modstand fra primært Indien formåede WTO-medlemslandene imidlertid ikke at vedtage Bali-pakkens protokol om handelslettelse inden deadline den 31. juli 2014. På møder i WTO i oktober er sammenbruddet fra juli blevet bekræftet. Indien fastholder sit krav om ikke at stemme for vedtagelse af handelslettelsesaftalen, medmindre der opnås en permanent løsning ift. fødevarerprogrammer. På den baggrund vil WTO-generaldirektør Azevêdo starte en konsultationsproces om Bali-beslutningerne. Der drøftes i stigende grad alternativer til en multilateral handelslettelsesaftale med henblik på at overvinde blokeringen og sikre fremdrift. Rådet ventes at drøfte forhandlingsituation i WTO, de potentielle konsekvenser af sammenbruddet og støtte til generaldirektørens bestræbelser på at finde en vej ud af krisen.

2. Baggrund

På Verdenshandelsorganisationens (WTO) 9. ministerkonference på Bali, Indonesien, d. 3.-7. december 2013 opnåedes enighed om den første multilaterale handelsaftale i WTO's historie. Aftalen udgøres af en pakke af udvalgte emner fra den samlede Doha-udviklingsdagsorden og omfatter tre dele: Handelslettelse, udvalgte landbrugsemner og en række udviklingsemner. Substantielt er handelslettelsesdelen af aftalen væsentligst, og den vil gennem effektiviseringer af eksport- og importprocedurer ifølge OECD sænke handelsomkostningerne med op til 10 procent i udviklede lande og op til 15 procent i udviklingslande.

Den indgåede handelslettelsesaftale fra Bali var i første omgang alene politisk bindende, og den skulle efterfølgende vedtages i juridisk bindende form inden udgangen af juli 2014. Den ville derefter træde i kraft for de lande, der havde godkendt den på det tidspunkt, hvor der er opnået godkendelse fra to-tredjedele af WTO-medlemmerne. Assistance og bistand til udviklingslandene til implementering af handelslettelsesaftalen er en integreret del af aftalen.

På Bali-ministerkonferencen genbekræftede WTO-medlemmerne desuden deres opbakning til Doha-udviklingsrunden og forpligtede sig til inden for et år at udarbejde et klart defineret arbejdsprogram for de resterende emner på Doha-udviklingsdagsordenen. Opfølgingsarbejdet i WTO havde således to separate spor: Implementering af Bali-aftalen med fokus på handelslettelse og udarbejdelse af et arbejdsprogram.

På grund af modstand fra primært Indien formåede WTO-medlemslandene imidlertid ikke at vedtage Bali-pakkens protokol om handelslettelse inden deadline den 31. juli 2014. Indien med støtte fra enkelte andre lande valgte at koble den formelle vedtagelse af handelslettelsesaftalen med en anden del af Bali-pakken, nemlig spørgsmålet om fødevarerforsyningsikkerhed (fødevarerprogrammer). Med reference til WTO's princip om "single undertaking" kræver Indien parallelitet mellem formel vedtagelse af handelslettelsesaftalen og beslutning om en permanent

løsning vedrørende WTO-medholdeligheden af eksisterende fødevarerprogrammer på trods af, at Indien på ministermødet på Bali havde accepteret det nøje kalibrerede kompromis, som Bali-pakken udgjorde. Ifølge dette kompromis skulle WTO arbejde for en permanent løsning frem mod 2017, og indtil den permanente løsning var fundet, ville eksisterende fødevarerforsyningsprogrammer, som det indiske, være "fredet" mod indbringelse for WTOs tvistbilæggelse.

På møder i WTO i oktober er sammenbruddet fra juli blevet bekræftet. Indien fastholder sit krav om ikke at stemme for vedtagelse af handelslettelесаftalen, medmindre der parallelt opnås en permanent løsning ift. WTO's accept af eksisterende fødevarerprogrammer.

I både WTO- og EU-regi er der nu drøftelser om, hvordan man skal forholde sig til sammenbruddet. I stigende grad overvejes alternativer til en multilateral handelslettelесаftale med henblik på at overvinde blokeringen og sikre fremdrift, herunder i de resterende Doha-emner. Resultatet kan blive en opprioritering af "åbne" og "frivillige" plurilaterale aftaler i tillæg til de bilaterale og regionale aftaler, der allerede eksisterer blandt medlemslandene.

WTO-generaldirektør Azevêdo har meddelt, at han vil påbegynde konsultationer om Bali-pakkens skæbne og konsekvenserne for WTO med udgangspunkt i en række spørgsmål inden for fire områder: 1) Hvad skal der ske med Bali-beslutningerne om hhv. handelslettelse og fødevarerprogrammer? 2) Hvad skal der ske med de øvrige Bali-beslutninger? Skal/kan der tages særlige hensyn til de mindst udviklede landes interesser? 3) Hvordan kommer man videre med post-Bali-arbejdsprogrammet? 4) Hvad er fremtiden for WTO's forhandlingsøjle? Hvordan håndterer organisationen plurilaterale modeller inden for og uden for WTO?

Et stort antal medlemslande har udtrykt støtte til Azevêdos arbejde, herunder nødvendigheden af en drøftelse af situationen og fremtidsperspektiverne. Hertil kommer meget eksplicitte udmeldinger, herunder fra EU og USA, om behovet for ikke at skade de mindst udviklede landes interesser. Der er bred enighed om, at den fastlåste situation underminerer tilliden til WTO og ødelægger det momentum, der blev skabt på Bali i december 2013.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forhandlingssituationen i WTO, de potentielle konsekvenser af sammenbruddet og støtte til generaldirektørens bestræbelser på at finde en vej ud af krisen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets seneste resolution om Doha-udviklingsrunden blev vedtaget d. 21. november 2013 (P7_TA(2013)0511).

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

En eventuelt kommende juridisk bindende aftale om handelslettelse forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret. Eventuelle konsekvenser forventes kun at vedrøre relevant EU-lovgivning.

7. Konsekvenser

En eventuel aftale, der øger liberaliseringsniveauet i verdenshandlen, forventes at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser i kraft af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget vækst, lavere forbrugerpriser mm.

En eventuel handelslettelесаftale forventes at få en positiv indflydelse på danske virksomheders handelsomkostninger, og den forventes ikke at føre til øgede administrative omkostninger eller at have negative statsfinansielle konsekvenser. Den forventes heller ikke at have konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer har løbende været konsulteret om forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden i regi af det såkaldte Beach Club-forum.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til en fuld implementering af Bali-aftalen med fokus på handelslettelсе. Der er også bred opbakning til udarbejdelsen af et balanceret og realistisk arbejdsprogram, der nødvendigvis må adressere de vanskelige emner landbrug, industrivarer og tjenesteydelser, og som kan danne grundlag for en samlet afslutning af Doha-runden.

I Rådet er der enighed om at beklage sammenbruddet i WTO. Der er desuden bred opbakning til Kommissionens bestræbelser på at bidrage til en løsning, som kan skabe fremdrift i det multilaterale forhandlingsspor.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme på grundlag af tidligere tiltrådte indstillinger samt i overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013. Regeringen arbejder for, at EU spiller en konstruktiv og proaktiv rolle i WTO og bidrager til at styrke WTO som organisation. Regeringen støtter en fuld implementering af Bali-aftalen med fokus på handelslettelсе og støtter udarbejdelsen af et balanceret og realistisk arbejdsprogram, som inddrager landbrug, industrivarer og tjenesteydelser, og som kan danne grundlag for en samlet afslutning af Doha-runden til fordel for alle WTO-medlemmer, herunder især udviklingslandene og særligt de mindst udviklede lande.

Regeringen finder, at sammenbruddet i WTO er yderst beklageligt. Danmark og EU lægger vægt på, at en ændring af Bali-pakkens indhold ikke kan komme på tale, men at en eventuel løsning skal søges inden for Bali-aftalens rammer. Regeringen støtter, at EU indgår i bredere overvejelser om, hvordan WTO og det multilaterale spor kommer videre i forhold til den nuværende blokering. I den forbindelse vil man fra dansk side lægge vægt på, at de mindst udviklede landes interesser varetages.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008 og har derudover løbende været forelagt udvalget til orientering, senest d. 2. maj 2014.

3. EU/USA-frihandelsforhandlinger

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Frihandelsforhandlingerne mellem EU og USA blev lanceret d. 17.-18. juni 2013. Der er blevet afholdt syv forhandlingsrunder. Handelskommisæreren forventes på rådsmødet at orientere om status for forhandlingerne samt perspektiverne for det videre forhandlingsforløb.

2. Baggrund

Rådet vedtog d. 14. juni 2013 forhandlingsdirektiverne for en EU/USA-frihandelsaftale. Frihandelsforhandlingerne blev herefter formelt lanceret i margin af G8-topmødet i Nordirland d. 17.-18. juni 2013. Der er blevet afholdt syv forhandlingsrunder. Den seneste blev afholdt i Washington d. 29. september - 3. oktober 2014. Det er endnu ikke fastlagt, hvornår den næste forhandlingsrunde skal finde sted.

Frihandelsforhandlingerne mellem EU og USA har til formål at sikre en gradvis og gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser samt investeringer og adgangen til etablering.

Forhandlingerne er overordnet struktureret efter tre hovedområder: 1) Markedsadgang, herunder nedsættelse og afvikling af toldsatser, liberalisering af handlen med tjenesteydelser samt investeringer og offentlige indkøb; 2) Reguleringsmæssigt samarbejde, herunder generelle principper for reguleringsmæssig tilnærmelse samt konkrete afsnit om reguleringsmæssigt samarbejde vedrørende prioriterede sektorer som bl.a. lægemidler, medicinsk udstyr, kemikalier og biler; 3) Øvrigt samarbejde i form af bl.a. beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, oprindelsesregler, energi, konkurrence og handelslettelse.

På området for markedsadgang har der været udvekslet et første tilbud på toldsatser for varer. Der har ligeledes været udvekslet tilbud på tjenesteydelsesområdet, ligesom enkelte tekstuddrag på andre områder har været diskuteret. Der har fortsat kun været en begrænset substansdrøftelse af investeringer. En nærmere drøftelse afventer resultatet af Kommissionens offentlige høring om brugen af investor-til-stat-tvistbilæggelse (ISDS), som har påkaldt sig opmærksomhed fra især civilsamfundet. En række NGO'er er således kritiske overfor ISDS angiveligt på grund af risikoen herved for sagsanlæg fra amerikanske investorer, der måtte anse deres interesser for krænket gennem regulering på fx miljøområdet.

På området for reguleringsmæssigt samarbejde har drøftelserne især været koncentreret om en mulig tilnærmelse af lovgivningen inden for en række nøglesektorer af særlig økonomisk betydning for samhandelen mellem EU og USA. Det drejer sig bl.a. om lægemiddelområdet, hvor man har drøftet en mulig, afgrænset anvendelse af gensidig anerkendelse på udvalgte områder.

På området for øvrigt samarbejde har man drøftet et bredt udsnit af emner relateret til samhandel såsom toldadministration og handelslettelse samt beskyttelse af intellektuelle

ejendomsrettigheder. Derudover drøftes bl.a. muligheder for at samarbejde på energiområdet samt det fælles ambitionsniveau vedrørende bæredygtig udvikling.

3. Formål og indhold

Handelskommissæren forventes på rådsmødet at give en status for frihandelsforhandlingerne, herunder de væsentligste resultater af den seneste forhandlingsrunde samt perspektiverne for de videre forhandlinger. Der vil forventeligt være særligt fokus på ISDS.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende en evt. frihandelsaftale.

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser forventes disse at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag.

Indgåelsen af en frihandelsaftale forventes at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget eksport, højere vækst, et højere beskatningsgrundlag og lavere forbrugerpriser.

Såfremt frihandelsaftalens investeringskapitel i sin endelige udformning kommer til at omfatte adgang til investor-to-state dispute settlement (ISDS), og såfremt en investor skulle få medhold i en voldgiftssag mod EU eller Danmark, vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning. ISDS vil ikke have samfundsøkonomiske konsekvenser.

En frihandelsaftale forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. En aftales bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) blev hørt forud for vedtagelsen af forhandlingsdirektiverne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt en bred tilslutning til frihandelsforhandlingerne med USA.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og USA, som bidrager til at styrke de økonomiske og handelsmæssige relationer. Det skal ske som led i en generel styrkelse af EU's relationer til USA som strategisk partner og med det indbyggede perspektiv på sigt at bidrage til at styrke det multilaterale handelssystem. Der lægges vægt på, at en frihandelsaftale mellem EU og USA ikke sænker eksisterende beskyttelsesstandarder indenfor eksempelvis fødevarerikkerhed, arbejdstagerrettigheder og miljøbeskyttelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkastet til forhandlingsdirektiver blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg d. 8. maj 2013. Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 2. maj 2014.

4. Rådskonklusioner om handel

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet ønsker, at Rådet (handel) vedtager konklusioner om handelspolitikken med særlig vægt på WTO og bilaterale forhandlinger med strategiske partnere.

2. Baggrund

Det italienske formandskab har på det uformelle handelsministtermøde i Rom i oktober lagt op til, at Rådsmødet (handel) den 21. november bl.a. skal munde ud i vedtagelse af et sæt rådskonklusioner om EU's handelspolitik.

EU's handelspolitik baserer sig på en strategi fra 2010, hvor den nu afgående Kommission tiltrådte. Strategien beskæftiger sig med en række relevante prioriteter som yderligere reduktion af høje toldsatser, markedsadgang, offentlige indkøb, intellektuelle ejendomsrettigheder, råmaterialer og energi, tekniske handelshindringer samt miljø- og arbejdstagerstandarder.

Formandskabet finder, at denne strategi er præget af den kontekst, som den blev vedtaget i, og at denne kontekst har ændret sig. Der er derfor behov for en vis opdatering af EU's handelspolitik.

3. Formål og indhold

Ifølge formandskabet udgør den drøftelse, som ministrene skal have forud for vedtagelsen af rådskonklusionerne, en god anledning til at drøfte den nye Kommissions handelspolitiske tilgang.

På selve Rådsmødet forventes det drøftet, hvordan man vurderer det aktuelle globale handelspolitiske miljø, ikke mindst i lyset af Bali-ministtermødet i WTO i december 2013 og den efterfølgende stilstand i udviklingen i WTO. Endvidere forventes det drøftet, hvordan EU kan bringe den bilaterale handelspolitiske dagsorden videre sideløbende med forsøgene på at genoplive momentum i WTO. Formandskabet ønsker også at berøre de aspekter af handelspolitikken, som har betydning for EU's konkurrenceevne globalt og de aspekter, som er væsentlige for skabelsen af yderligere vækst og beskæftigelse i EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne vil ikke have statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Rådskonklusionerne vil heller ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det ventes at, der er almindelig forståelse for formandskabets ønske om vedtagelse af rådskonklusioner om handelspolitikken. En række lande ønsker en kort og faktuel tekst og finder ikke behov for en ændret strategisk orientering. Desuden ønsker de ikke, at rådsbeslutningerne lægger unødige begrænsninger på Kommissionens arbejde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet overfor vedtagelse af korte og faktuelle rådskonklusioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. Gennemgang af handlen indenfor rammerne af EØS-aftalens art. 19

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

EØS-aftalens artikel 19 forpligter parterne til med jævne mellemrum at gennemgå handlen med landbrugsvarer. En sådan gennemgang mellem EU og Norge forventes igangsat snarest. Gennemgangen er en mulighed for EU og Danmark til at søge at forpligte Norge til at tilbagetrække en række toldforhøjelser på oste- og kødprodukter samt hortensia.

2. Baggrund

Den daværende norske regering annoncerede i 2012 i forbindelse med igangværende finanslovsforhandlinger en række toldforhøjelser på oste- og kødprodukter. Toldforhøjelserne trådte i kraft d. 1. januar 2013. De norske toldmyndigheder gennemførte desuden i sommeren 2012 en omklassificering af tolden på hortensia. Tiltagene har samlet set været til skade for konkrete danske eksportinteresser.

Regeringen har opbygget og opretholdt et politisk pres overfor Norge på det bilaterale niveau. Den nuværende norske regering har – modsat den tidligere regering, som indførte tiltagene – ved flere lejligheder erklæret, at den ønsker at tilbagetrække toldforhøjelserne på de berørte oste- og kødprodukter. Den norske regering er imidlertid i mindretal i det norske Storting i denne sag. For så vidt angår omklassificeringen af tolden på hortensia fastholder den norske regering, at det var en administrativ fejl, at have hortensia tidligere ikke havde været toldbelagt.

I henhold til EØS-aftalen er toldforhøjelserne juridisk set en sag mellem EU og Norge. Toldforhøjelserne synes at gå imod hensigtserklæringen i EØS-aftalens artikel 19 om gradvis liberalisering af handlen med landbrugsprodukter. Danmark har derfor forfulgt sagen i EU/EØS-regi og fremført, at toldforhøjelserne er i strid med ånden i EØS-aftalen. Fra dansk side har man sørget for, at konklusionerne fra møderne i EØS-rådet har indeholdt et klart budskab om, at et samlet EU er utilfreds med de norske toldforhøjelser.

EØS-aftalens artikel 19 indeholder en bestemmelse om, at parterne hvert andet år skal gennemgå vilkårene for handlen med landbrugsprodukter. Dette har dog langt fra været tilfældet, og siden de norske toldforhøjelser har en sådan gennemgang ikke fundet sted. Den nuværende norske regering har imidlertid nu indvilget i at foretage en sådan gennemgang i medfør af EØS-aftalens artikel 19. Gennemgangen forventes påbegyndt inden årets udgang. På dansk initiativ er en tilbagetrækning af toldforhøjelserne blevet fremhævet som en særlig prioritet for EU i den kommende gennemgang.

3. Formål og indhold

Det Generelle Råd forventes på mødet d. 18. november uden drøftelse at tage beslutning om at påbegynde en gennemgang af handlen med landbrugsvarer med Norge indenfor rammerne af EØS-aftalens artikel 19.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men har tidligere på eget initiativ udtalt sig om de norske toldforhøjelser på ost, kød og hortensia. Parlamentet kaldte ved den lejlighed de norske toldforhøjelser for et protektionistisk træk og opfordrede Norge til at trække dem tilbage.

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Der forventes ikke væsentlige samfundsøkonomiske, statsfinansielle eller miljømæssige konsekvenser. En tilbagetrækning af toldforhøjelserne vil dog kunne føre til øget eksport til Norge hos en gruppe af danske virksomheder.

8. Høring

Erhvervene er blevet hørt forud for indspil af danske interesser til Kommissionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er en bred tilslutning til at påbegynde gennemgangen, og flere andre EU-lande har støttet Danmark i at gøre en tilbagetrækning af toldforhøjelserne til en prioritet for EU i forhandlingerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er skuffet over de norske toldforhøjelser på en række oste- og kødprodukter samt hortensia. Regeringen arbejder aktivt på at sikre varetagelse af danske interesser i medfør af EØS-aftalen, herunder særligt en tilbagetrækning af toldforhøjelserne på ost, kød og hortensia. En tilbagetrækning af toldforhøjelserne er på dansk initiativ fremhæves som en særlig prioritet for EU i den kommende gennemgang.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om påbegyndelse af gennemgang indenfor rammerne af EØS-aftalens artikel 19 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Delelementet vedrørende de norske toldforhøjelser på ost, kød og hortensia har ved flere lejligheder været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der er senest oversendt et skriftligt notat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 26. september 2014.